

UN NOU TEZAU MONETAR DESCOPERIT LA BLĂJANI, JUD. BUZĂU (SEC. AL XVI-LEA)

Marius Neculae*

Cuvinte cheie: monede medievale, tezaur monetar, denar, ½ groș, groș, 3 groși, taler, altân, ducat, Țara Românească, Blăjani.

Keywords: medieval coins, coin hoard, denarius, ½ gros, gros, 3 gros, thaler, altin, ducat, Wallachia, Blăjani.

Rezumat: Autorul prezintă un tezaur monetar din secolul al XVI-lea descoperit în data de 10 octombrie 2016 pe teritoriul localității Blăjani, județul Buzău. Tezaurul este unul mixt, fiind alcătuit din 60 de piese, monede și fragmente, din aur (2) și argint (58). Monedele au fost emise între anii 1506 și 1599, în Utrecht (un ducat), Cezayir (un altân), Tirol (doi taleri), Transilvania (un triplugroș), pe domeniile Coroanei Poloniei (cinci monede de 3 groși, una de un groș și trei de ½ groș), Riga (două piese de 3 groși), Lituania (câte o piesă de un groș și de ½ groș), Gdansk (două piese de un groș), Prusia Regală și Ducatul Prusiei (câte o monedă de un groș) și 38 de denari (63,33% din tezaur), bătuți de Habsburgi, ca regi ai Ungariei, toți la Kremnitz. Având în vedere că ultima piesă este emisă în 1599 (triplugroș, Sigismund III), îngroparea acestui tezaur poate fi pusă în contextul ciocnirilor ce au avut loc în zonă, între trupele moldo-polone și cele conduse de Baba Novac, în octombrie 1600.

Abstract: The author presents a coin hoard from the 16th century discovered on October 10, 2016 on the territory of Blăjani village, Buzău County. The hoard is a mixed one, consisting of 60 pieces, coins and fragments of coins, minted in gold (2) and silver (58). These coins were issued between 1506 and 1599, in Utrecht (a ducat), Cezayir (an altin), Tyrol (two thalers), Transylvania (grossus triplex-1), Poland (grossus triplex-1; grossus-1; ½ grossus-3), Riga (grossus triplex-2), Lithuania (grossus-1; ½ grossus-1), Gdansk (grossus-2), Royal Prussia and the Duchy of Prussia (one grossus for each) and 38 denarii (63.33% of the treasure), issued by the Habsburgs, as kings of Hungary, all at Kremnitz. Taking in account the fact that the last piece is issued in 1599 (grossus triplex issued by Sigismund III), the burial of this coin hoard is most likely the result of the clashes that took place in the area, between the Moldavian-Polish troops and those led by Baba Novac in October 1600.

În ultimii ani, pe raza județului Buzău, s-au făcut o serie de descoperiri de tezaur monetare, cu piese din secolele XV – XVIII, care întregesc tabloul circulației monetare din această zonă, împreună cu descoperiri mai vechi: Bradu¹,

* Muzeul Municipal Râmnicu Sărat.

¹ Se află la Muzeul Județean Buzău.

Dedulești², Râmnicu Sărat³, Scurtești⁴ și Săpoca⁵. Astfel, în perioada ianuarie – iulie 2015, au fost descoperite trei tezaure de monede medievale. Primul, descoperit la Pardoși, conține un număr de 50 de piese otomane din argint, din secolul XVIII⁶. Al doilea, descoperit la Săsenii Vechi, com. Vernești, conține 201 piese, majoritatea polgroși și denari din secolele XV – XVII, dar și un onluk emis în 1623⁷. Al treilea conține 47 piese de trei groși și două de șase groși, din secolul XVI. Acest ultim tezaur a fost descoperit în luna iulie 2015 de către domnul Bereandă Liviu, pe raza localității Blăjani din jud. Buzău⁸.

În ziua de 10 octombrie 2016, același Bereandă Liviu, a descoperit și tezaurul de față, cu un detector de metale, pentru care deținea autorizație, tot pe raza localității Blăjani⁹, la aproximativ un kilometru sud de sat, pe partea de vest a DJ 215A. Piesele, în număr de 60, monede și fragmente de monede, erau răspândite pe o suprafață de 100 x 80 cm, la o adâncime de 10-15 cm. Ulterior, descoperitorul a depus tezaurul la Direcția Județeană pentru Cultură Buzău, reprezentanții acesteia trimițându-l la Muzeul Municipal Râmnicu Sărat, care l-a achiziționat, pe 12 mai 2017.

După cum am amintit, tezaurul nostru conține 60 de piese - monede și fragmente - două din aur și 58 din argint, emise între anii 1506 și 1599, în Utrecht (un ducat), Cezayir (un altân), Tirol (doi taleri), Transilvania (un triplu groș), pe domeniile Coroanei Poloniei (cinci monede de 3 groși, una de un groș și trei de ½ groș), Riga (două piese de 3 groși), Lituania (câte o piesă de un groș și de ½ groș), Gdansk (Danzig) - două piese de un groș, Prusia Regală și Ducatul Prusiei (câte o monedă de un groș) și 38 de denari, bătuți de Habsburgi, ca regi ai Ungariei, toți la Kremnitz (Kremnica).

Din punct de vedere statistic situația tezaurului se prezintă astfel:

Tabel 1. Ponderea pieselor în funcție de metal

Aur		Argint	
Nr.	%	Nr.	%
2	3,33	58	96,67

Tabel 2. Ponderea pieselor perforate:

Perforate		Neperforate	
Nr.	%	Nr.	%
7	11,67%	53	88,33%

² Vilcu, Neculae 2012.

³ Dicu, Vilcu 2001, p. 459-472.

⁴ Secășeanu 1938, p. 13-14.

⁵ Știrbu, Velter 1994, p. 343-366.

⁶ Se află la Muzeul Județean Buzău. Menționăm că, în acest interval (între 2015 și 2018), au mai fost descoperite alte două tezaure, însă conținând piese antice (denari republicani și imitații după monede grecești), păstrate în prezent la Muzeul Județean Buzău.

⁷ Neculae, Dinu 2017, p. 207-247.

⁸ Neculae, Matei 2015, p. 145-172.

⁹ Comună situată în zona deluroasă a Subcarpaților Curburii, între văile râurilor Slănic și Călnău, alcătuită din satele Blăjani și Sorești. Descoperirea tezaurului s-a făcut pe teritoriul satului Blăjani. După tradiție, primii locuitori care au pus bazele acestei așezări de moșneni au venit din Blaj, cf. Iorgulescu 1892, p. 45, respectiv Lahovari, Brătianu, Tocilescu 1898, p. 471.

Tabel 3. Structura tezaurului pe emitenți

Utrecht		Imperiul Otoman		Tirol		Transilvania	
-		Süleyman I		Ferdinand II		Sigismund Báthory	
Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%
1	1,66%	1	1,66%	2	3,33%	1	1,66%

Sigismund I		Coroana Poloniei		Nedeterminat	
		Sigismund III			
Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%
3	5%	5	8,33%	1	1,66%

Riga		Lituania		Gdansk		Prusia		Ducatul Prusiei	
Ștefan Báthory		Sigismund III		Sigismund II		Sigismund I		Sigismund I	
Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%
1	1,66%	1	1,66%	2	3,33%	2	3,33%	1	1,66%

Ferdinand I		Maximilian		Ungaria		Rudolf II		Nedeterminat	
Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%
15	25%	14	23,33%	5	8,33%	4	6,66%		

Deși cele două monede din aur au o pondere de doar 3,33% din numărul pieselor, acestea reprezintă cea mai mare parte din valoarea tezaurului. Altânul (aur) este un nominal otoman emis pentru prima dată de sultanul Mehmed II (1451-1481), în 1477, care cântărea 3,55 g, cu un conținut de aur de 993‰, fiind echivalent, înainte de deprecierea asprului din secolele XVI – XVII, cu 40 de aspri din argint și cu ducatul venețien¹⁰. În timpul îndelungatei domnii a lui Süleyman I (1520-1566), ca urmare a expansiunii statului otoman, au fost înființate mai multe monedări printre care se numără și cea de la Cezayir care a pus în circulație piesa aflată în tezaurul nostru. Ducații de aur au fost emiși în cantități semnificative în monetăriile din Țările de Jos către sfârșitul secolului XVI și îndeosebi în următoarele două veacuri. În privința circulației în spațiul extracarpatic, menționăm că ducați bătuți la Utrecht au mai fost semnați în tezaurele de la Rasa, jud. Călărași (2)¹¹, Bora-Slobozia, jud. Ialomița¹² și Miorcani, com. Săveni, jud. Botoșani (5)¹³, iar descoperiri similare – tezaure cu ducați emiși în Țările de Jos și altâni, însoțiți de monede din argint – au fost înregistrate la Tanacu, jud. Vaslui¹⁴, Oradea II, Stupini, jud. Bistrița Năsăud¹⁵ și

¹⁰ Iliescu 2002, p. 114.

¹¹ Velter 1982, p. 133-139, Vilcu, Neagu, Dima 2001, p. 73, 77.

¹² Vilcu, Neagu, Dima 2001, p. 73, 77.

¹³ Se află la Muzeul Național de Istorie a României.

¹⁴ Căpitanu 1973-1974, p. 77-100.

¹⁵ Toma 2016, p. 83.

Cotnari¹⁶, cu observația că ultimele două sunt alcătuite exclusiv din monede de aur. O piesă similară altânului nostru emis la Cezayir a fost semnalată printre cei 15 altâni din tezaurul de la Oradea descoperit în 1968¹⁷.

Printre piesele aflate în tezaurul de la Blăjani se remarcă și două piese de un taler, emisiuni ale arhiducelui Ferdinand II, fiul împăratului Ferdinand I și fratele lui Maximilian al II-lea. Primii taleri au fost emiși, în 1486, de către Sigismund ducele Tirolului sub numele de guldiner și practica baterii unor monede asemănătoare din argint, de mare valoare, s-a extins atât în Imperiul Romano-German, cât și în alte țări ale Europei. Cu toate că prima mențiune a talerilor în Țara Românească o avem în 1562¹⁸, este foarte probabil ca talerii imperiali, din statele germane și Țările de Jos să fi început să pătrundă în circulația monetară din spațiul românesc începând cu deceniile 4-5 ale secolului al XVI-lea¹⁹. Talerii tirolezi au fost emiși, fără milesim, în monetăriile din Hall, cunoscându-se faptul că, după anul 1567, producția a fost impulsionată de introducerea mașinii hidraulice cu valțuri²⁰, un număr impresionat de piese fiind puse în circulație în timpul arhiducelui Ferdinand II. Ca în numeroase alte cazuri, talerii noștii prezintă o serie de variații ale legendei, atât în cazul aversului cât și al reversului.

Taleri bătuți de arhiducele Ferdinand II sunt semnați în Țara Românească în tezaurele de la: Câmpulung Muscel, jud. Argeș (1)²¹; Crângu (fost Ologi), jud. Teleorman (1)²²; Urziceni, jud. Ialomița (3)²³; Bulzești (3)²⁴ și o locație neprecizată (10)²⁵, jud. Dolj la care se adaugă cele de la Braniște, jud. Mehedinți; Coșambești, jud. Ialomița; Rast, jud. Dolj; Târgoviște I, jud. Dâmbovița; Zimnicea II, jud. Teleorman; Bora-Slobozia, jud. Ialomița²⁶; Obârșia Nouă și Vlădila, jud. Olt; Verbița, jud. Dolj²⁷. Majoritatea acestora pătrund în Țara Românească pe cale militară, rămânând în circulație și în veacul următor²⁸.

În privința denarilor de tip unguresc, ca în majoritatea tezaurelor contemporane din Țara Românească, piesele aparțin emisiunilor bătute la Kremnitz (Körmöcbánya, Kremnica), dar în cazul nostru monedele sunt bătute exclusiv în timpul lui Ferdinand I, Maximilian II, și Rudolf II, fără să apară piese mai timpurii, anterioare bătăliei de la Mohács, sau mai târzii, din ultimii ani ai lui Rudolf II, sau din timpul lui Mathias II. Cel mai timpuriu exemplar de acest tip este un denar emis de Ferdinand I în 1532 iar ultima piesă, din punct de vedere cronologic, a fost bătută în

¹⁶ Stancu 1975, p. 407-412.

¹⁷ Stancu, Maxim 2002, p. 253-262.

¹⁸ Blaskó 2017, p. 384.

¹⁹ Velter, Știrbu 2002, p. 274.

²⁰ Știrbu, Velter, Păunescu 1990, p. 165.

²¹ Dumitrache, Grecu 2011, p. 125-152.

²² Pârvan 2009, p. 257-261.

²³ Știrbu, Velter, Păunescu 1990, p. 162-188.

²⁴ Dumitrescu 2013, p. 219-250.

²⁵ Blaskó 2017, p. 380-399.

²⁶ Știrbu, Velter, Păunescu 1990, p. 165.

²⁷ Blaskó 2017, p. 385.

²⁸ Știrbu, Velter, Păunescu 1990, p. 166.

numele împăratului Rudolf II, în 1591, cu opt ani înaintea monedei care încheie tezaurul²⁹.

Tabel 4. Distribuția denarilor de tip unguresc pe emitent, tip și ani:

Ferdinand I (1526-1564)	An	15 (cat:23-37) din care:
Huszár 935	1532	1
	1545	1
	1546	1
	1553	2
	1557	1
	an ilizibil (1527-1558)	4
Huszár 936	1559	1
	1563	2
	1564	1
	an ilizibil (1560- 1565)	1
Maximilian (1564-1576)		14 (cat:38 - 51), din care:
Huszár 992	1566	1
	1567	1
	1569	1
	1570	1
	1571	2
	1573	1
	1574	2
Huszár 993	1575	2
	1576	1
	1577	2
Rudolf II (1576-1608)		5 (cat:52-56), din care:
Huszár 1059	1579	1
	1582	1
	1584	1
	1587	1
	1591	1
Neprecizat	sec. XVI	4 (cat:57-60)

Din punct de vedere al prezenței în circulația monetară din Țara Românească în secolul XVI, denarii ungurești au fost semnalati în mai multe tezaure precum: Bulzești, jud. Dolj³⁰; Verguleasa, jud. Olt³¹; Dragoslavele, jud. Argeș³²; Ciupelnița, jud. Prahova³³; Târgoviște, jud. Dâmbovița³⁴; Brânceni³⁵ și Ulmeni³⁶, jud. Teleorman;

²⁹ Nu vom insista asupra unor informații suplimentare privind evoluția denarului unguresc, modificări în greutate, valoare de cumpărare și conținut de argint, în acest sens a se vedea lucrările Vilcu 2002, p. 335-346 și Vilcu, Neculae 2012, p. 10-14.

³⁰ Dumitrescu 2013, p. 219.

³¹ Persu 1972, p. 340-384.

³² Smaranda, Trîmbaciu 1981, p. 341-348.

³³ Vilcu, Neculae 2012, p. 12.

³⁴ Vilcu 2002, p. 335-346.

³⁵ Țânțăreanu 2012, p. 227-238.

³⁶ Spiru 1975, p. 171-173.

Giurgiu³⁷ și Pietrele³⁸, jud. Giurgiu; București, str. Baicului³⁹, Piuța Petrii⁴⁰, Slobozia, jud. Ialomița⁴¹; Bradu, Dedulești⁴², Săsenii Vechi⁴³ și într-o localitate neprecizată⁴⁴ în jud. Buzău.

Comune pentru tezaurele monetare din secolele XV – XVII sunt și piesele de ½ groș, de 1 groș și 3 groși⁴⁵. Tezaurul nostru conține șapte piese de 3 groși, bătute de Ștefan Báthory și Sigismund III în atelierele Coroanei (5) și la Riga (2), între anii 1586 și 1599, cinci piese de un groș emise de Sigismund I și Sigismund II pentru Coroană (1), Lituania (1), Gdansk (2) și Prusia (1) și unul emis de Albert (1525-1568), fost Mare Maestru al Cavalerilor Teutoni, după trecerea la protestantism, ca prim duce al Prusiei, precum și patru monede de ½ groș, emise pentru Polonia (3) și Lituania (1).

Tabel 5. Distribuția pe emitenți și ani a triplilor groși polonezi (1586-1599):

Datare	Coroana	Riga
Ștefan Báthory (1575-1586)		
1586	-	1 (cat:6)
Sigismund III (1587-1632)		
1592	-	1 (cat:7)
1594	1 (cat:8)	-
1595	1 (cat:9)	-
1598	2 (cat:10, 11)	-
1599	1 (cat:12)	-
Total:	5	2
7		

Remarcăm că moneda de 3 groși bătută în timpul lui Ștefan Báthory la Riga prezintă, pe revers, stema orașului și crinii (sus, st.-dr. lui „III”), simbolul monetarului Herman Wulff, iar cea bătută în numele lui Sigismund III, crinul (dr., jos), simbolul lui Heinrich Wulff (1588-1609). Dintre piesele emise de Sigismund II pentru Polonia observăm, pe cea de la Posen, pe revers, jos, leul și inițialele lui Jan Firlej și inițialele și cârligele încrucișate ale lui Valentin Jahns, pe cea de la Fraustadt se află trandafirul lui Herman Rüdiger, leul și inițialele lui Jan Firlej și simbolul lui Andrzej Lauffert, iar pe cea emisă la Bromberg apar leul și inițialele lui Jan Firlej, trandafirul și inițialele lui Herman Rüdiger la care se adaugă inițialele și semnul lui Stanislaw Cicowski.

³⁷ Vîlcu 2002.

³⁸ Știrbu, Velter 1996.

³⁹ Pârvan 2002b, p. 126-152.

⁴⁰ Neagu, Vlădilă 1987, p. 180-186.

⁴¹ Pîrvulescu, Neagu 2015, p. 210-219.

⁴² Vîlcu, Neculae 2012, p. 10-43.

⁴³ Neculae, Dinu 2017, p. 207-247.

⁴⁴ Pârvan 2004, p. 367 - 375.

⁴⁵ Pentru aspecte privind greutatea și conținutul de argint al pieselor poloneze a se vedea Mikolajczyk 1988, p. 24, 50, 64, 69, 78, 150 și Butnariu 2010, p. 327-352 pentru instituirea și evoluția sistemului monetar polonez modern.

Literatura de specialitate confirmă că descoperirile de tripli groși sunt numeroase în Țara Românească. Dintre acestea remarcăm tezaurele de la: Dubova, jud. Mehedinți⁴⁶; Craiova⁴⁷, Gura Racului⁴⁸ și Desa⁴⁹, jud. Dolj; Verguleasa, jud. Olt⁵⁰; Nicolae Bălcescu⁵¹, Ulmeni⁵², Brânceni⁵³, Viișoara⁵⁴, Beciu⁵⁵, jud. Teleorman⁵⁶; Izvoru⁵⁷, Vulturești, Dragoslavele și Câmpulung⁵⁸, jud. Argeș; Râmnicu Vâlcea⁵⁹, jud. Vâlcea; Târgoviște⁶⁰ și Crovu⁶¹, jud. Dâmbovița; Ciupelnița⁶², jud. Prahova; Pietrele⁶³, Stănești, jud. Giurgiu⁶⁴; Marsilieni⁶⁵, Piuă Petrii⁶⁶, jud. Ialomița și în județul Buzău la Săpoca (72+1 fals)⁶⁷, Bradu, Râmnicu Sărat (100)⁶⁸, Blăjani I (47)⁶⁹ și Dedulești (21)⁷⁰.

Tabel 6. Distribuția pe ateliere și ani a triplilor groși polonezi emiși de Sigismund III în atelierele Coroanei:

An/atelier	Bromberg / Bydgoszcz	Fraustadt / Wschowa	Olkusz	Posen / Poznań
1594	-	-	-	1 (cat:8)
1595	-	1 (cat:9)	-	-
1598	1 (cat:10)	-	1 (cat:11)	-
1599	-	-	1 (cat:12)	-
Total	1	1	2	1

⁴⁶ Vilcu, Dudău 2003, p. 221-226.

⁴⁷ Rădulescu 2009, p. 171-184.

⁴⁸ Dumitrescu 2013, p. 219-250.

⁴⁹ Dumitrescu, Rădulescu 2014, p. 79-94.

⁵⁰ Persu 1972, p. 340-384.

⁵¹ Pîrvulescu, Păunescu 2016, p. 237-252.

⁵² Spiru 1975, p. 171-173.

⁵³ Țânțăreanu 2012, p. 227-238.

⁵⁴ Vilcu, Păunescu 2001, p. 169-196.

⁵⁵ Țânțăreanu 2010, p. 104.

⁵⁶ Țânțăreanu 2010, p. 104.

⁵⁷ Maschio 1995, p. 53-59.

⁵⁸ Smaranda, Trâmbaciu 1981, p. 341-348; Dumitrache, Grecu 2011, p. 125-152.

⁵⁹ Dicu, Vilcu 2001, p. 460-461.

⁶⁰ Pârvan, Cantacuzino 2003, p. 309-322.

⁶¹ Moisil 1945, p. 56-69.

⁶² Dicu, Vilcu 2001, p. 460-461.

⁶³ Știrbu, Velter 1996.

⁶⁴ Pârvan 2002a, p. 203-208.

⁶⁵ Ocheșeanu 1996, p. 329-331.

⁶⁶ Neagu, Vlădilă 1987, p. 180-186.

⁶⁷ Știrbu, Velter 1994, p. 343-366.

⁶⁸ Dicu, Vilcu 2001, p. 459-472.

⁶⁹ Neculae, Matei 2015, p. 145-172.

⁷⁰ Vilcu, Neculae 2012.

Tabel 7. Distribuția pieselor de 1 groș:

Emitent	Polonia	Lituania	Gdansk	Prusia Regală	Ducatul Prusiei
Sigismund I (1506–1548)	1 (cat:15)	-	2 (cat:13,14)	1 (cat:16)	-
Sigismund II (1548-1572)	-	1 (cat:18)	-	-	-
Albert, duce de Prusia (1525-1568)	-	-	-	-	1 (cat:17)
Total	1	1	2	1	1
	6				

Tabel 8. Distribuția polgroșilor polonezi:

Emitent	Polonia	Lituania
Sigismund I (1506 – 1548)	2 (cat:19, 20)	-
Sigismund II August (1548 – 1572)	n/a	1 (cat: 22)
Neprecizat	1 (cat: 21)	-
Total	3	1
	4	

În privința circulației pieselor de ½ groș în Țara Românească menționăm tezaurele de la: Desa⁷¹, jud. Dolj; Verguleasa⁷², jud. Olt; Dragoslavele⁷³, jud. Argeș; Târgoviște⁷⁴, jud. Dâmbovița; Ploiești⁷⁵, jud. Prahova; Pietrele⁷⁶, jud. Giurgiu; Ulmeni⁷⁷, Nicolae Bălcescu⁷⁸ și Brânceni⁷⁹, jud. Teleorman; Urziceni⁸⁰, jud. Ialomița; Dedulești⁸¹ și Săsenii Vechi⁸², jud. Buzău.

În tezaurul de la Blăjani remarcăm un trojak bătut în Transilvania, în anul 1597, de principele Sigismund Báthory (1581-1597, 1598-1599, 1601-1602), la Baia Mare (Nagybánya). În Transilvania Sigismund Bathory a introdus o serie de noi nominaluri, după model polonez, printre care și piesele de 3 groși⁸³. Cum piesa este emisă după închinarea către Sigismund a domnitorilor Țării Românești și Moldovei, legenda de pe avers redă noul titlu al lui Sigismund, ca stăpânitor al Transilvaniei, Valahiei și Moldovei.

⁷¹ Dumitrescu, Rădulescu 2014, p. 79-94.

⁷² Persu 1972, p. 340-384.

⁷³ Smaranda, Trîmbaciu 1981, p. 341-348.

⁷⁴ Vilcu 2002, p. 335-346.

⁷⁵ Moisil 1922, p. 60-61.

⁷⁶ Știrbu, Velter 1996.

⁷⁷ Spiru 1975, p. 171-173.

⁷⁸ Pîrvulescu, Păunescu 2016, p. 237-252.

⁷⁹ Țânțăreanu 2012, p. 227-238.

⁸⁰ Știrbu, Velter, Păunescu 1990, p. 162-188.

⁸¹ Vilcu, Neculae 2012.

⁸² Neculae, Dinu 2017, p. 207-247.

⁸³ Blaskó 2016, p. 224.

Deși tezaurul conține atât monedă cu valoare ridicată, destinată tezurării (piesele din aur, talerii), cât și monedă mărunță, necesară tranzacțiilor zilnice, nu putem să nu observăm absența pieselor otomane de argint precum și a unor piese comune pentru descoperiri din această perioadă, cu valori sensibil mai mari așa cum este cazul pieselor de șase groși, a orților (1/4 taler), pieselor de 2/3 taler (28 stüveri), a talerilor emiși în Provinciile Unite și a realilor spanioli (piese de 8), emiși pe continent, sau în colonii. Un studiu recent⁸⁴ a identificat 11 tezaure monetare (cu tezaurul nostru - 12), dominate numeric de piese poloneze și ungurești și unul compus exclusiv din taleri, cu încheiere în anii 1597-1601, care ne arată schimbarea prin care a trecut piața monetară a Țărilor Române la sfârșitul secolului XVI, prin renunțarea la moneda otomană de argint puternic depreciată (c. 5% din masa tezaurelor amintite, 1,66% în cazul tezaurului nostru) sau folosirea, eventual tezurizarea, unor piese cu valoare ridicată emise înaintea devalorizării asprului și a campaniilor antiotomane purtate de Mihai Viteazul.

Cea mai recentă piesă din descoperirea făcută la Blăjani, un triplugroș emis de Sigismund III pentru Coroana Poloniei în anul 1599, oferă și data de încheiere a tezaurului a cărui ascundere ar putea fi pusă pe seama mișcărilor sociale începute în Țara Românească încă din timpul când Mihai Viteazul se afla în Transilvania⁸⁵. Însă, cel mai probabil, tezaurul a fost ascuns în contextul ciocnirilor ce au avut loc în zonă, între trupele moldo-polone și cele conduse de Baba Novac⁸⁶, în perioada cuprinsă între 1 octombrie (când oștirea polonă era la Milcov) și 20 octombrie 1600, când trupele muntene au fost înfrânte la Bucov, pe Teleajen.

CATALOG

Altân

IMPERIUL OTOMAN
Süleyman I (1520-1566)
Cezayir (Alger)

1. AV ⚡ 18x19 mm, 3,4 g⁸⁷

Av. Sultan Süleyman bin Selim han/Azze nasrühü duribe/Cezayir fi sene 926

Rv. Daribün nadri sahibül izzı ven nasrı filberri velbahri

Datare: 1520-1566.

Damali, p. 556, nr. 10-CZ-A2d; Pere 166-167.

Inv. 2612.

⁸⁴ Blaskó 2016, p. 225-226.


⁸⁵ Ștefănescu 2001, p. 634.

⁸⁶ Ștefănescu 2001, p. 635.

⁸⁷ Autorul mulțumește domnului Aurel Vilcu pentru ajutorul acordat la descrierea piesei otomane, cât și la evaluarea întregului tezaur, fapt care a permis instituției achiziționarea rapidă a acestuia.

Ducat
PROVINCIILE UNITE
Utrecht

2. AV ↖ 21 mm, 3,45 g⁸⁸.

Av. CONCORDIA • RES - • P – AR • CRES • TRA •  / I5 - 93

Cavaler în armură, stând în picioare, spre dreapta; ține în mâna stângă un mănunchi de săgeți, iar în mâna dreaptă o spadă, în sus.

Rv. MO • ORDI/ PROVIN/ FOE • DER/ BELG • AD / LEG • IMP

Legenda pe cinci rânduri în cartuş pătrat.

Date: 1593.

Delmonte 963.

Inv. 2611.

Taler
TIROL
Ferdinand II (1564-1595)

3. AR ← 40 mm, 27,95 g.

Av. • FERDINAND : D : G : ARCHID : AVSTRİÆ

Arhiducele Ferdinand, încoronat, cu armură, în profil spre dr., ține un sceptru în mâna dreaptă și mâna stângă pe mânerul sabiei de la șold.

Rv. • DVX • BVRGVND - CO : TIROLIS

Scut cartelat, încoronat, încadrat de Ordinul Lânii de Aur.

Date: 1564-1595.

Inv. 2613.

4. AR ← 39 mm, 28,4 g.

Av. • FERDINAND : D : G : ARCHI : AVSTRİÆ

Arhiducele Ferdinand, încoronat, cu armură, în profil spre dr., ține un sceptru în mâna dreaptă și mâna stângă pe mânerul sabiei de la șold.

Rv. • DVX • BVRGVNDIE - COMES • TIROLIS

Scut cartelat, încoronat, încadrat de Ordinul Lânii de Aur.

Date: 1564-1595.

Inv. 2614.

3 groși
PRINCIPATUL TRANSILVANIEI
Sigismund Báthory (1588-1599, 1601-1602)

5. AR ↓ 21 mm, 2,35 g.

Av. SIG • D : G : TRAN • MOL • WAL[...]

Rv. * I [...] / 1•5• - [...] / GRO – ARG / TRIP * PRIN / TRANSYL: / VANİÆ • / •••

Date: 1597.

MBR, p. 143, poz. 581, var.

Inv. 2619.

⁸⁸ Moneda respectiva a fost imediat introdusă în circuitul expozițional, ca „Exponat al lunii mai 2017”, cf. <http://muzeulrms.ro/?p=297>, accesat la 3 septembrie 2018.

RIGA

Ștefan Báthory (1575-1586)

6. AR → 20 mm, 2,4 g.

Av. STEP • D • G • REX • P • D • L •

Rv. III / 15 – 86 / GR – OS / ARG • TRIP • / CIVI • RI • GE

Datare: 1586.

Gumowski 814.

Inv. 2616.

Sigismund III (1587-1632)

7. AR → 21 mm, 2,2 g.

Av. SIG x III x D x G x REX x PO x [...] LI x

Rv. III / 15 – 9Z / GR – OS / ARG x TRIP / CIVI x RI / GE

Datare: 1592.

Gumowski 1451.

Inv. 2615.

POLONIA

Sigismund III (1587-1632)

8. AR ↑ 19x20 mm, 2,21 g.

Av. SIGI3DGREXPOMDL

Rv. III / GRO – ARG / TRIP • REG / POLONIÆ / 94 - / I – F V – I (jos, leul și inițialele lui Jan Firlej și inițialele și cârligele încrucișate ale lui Valentin Jahns)

Datare: 1594.

Gumowski 1019; Poznań/Posen.

Inv. 2620.

9. AR ↑ 20x21 mm, 2,33 g.

Av. SIGI3DGREX POM DLx95

Rv. III / GROSARG / TRIP . REG / POLONI : / x - x / I – F, (jos, trandafirul lui Herman Rüdiger, leul și inițialele lui Jan Firlej și simbolul lui Andrzej Lauffert)

Datare: 1595.

Gumowski 1030; Fraustadt/Wschowa.

Inv. 2617.

10. AR ↑ 20 mm, 2,3 g.

Av. SIG • III • DG – REX • PO • M • D • L •

Rv. .III. / GROS • ARG / TRI • R • PO • 98/ I – F • S – C / H – R (jos, leul și inițialele lui Jan Firlej, trandafirul lui și inițialele lui Herman Rüdiger și inițialele și semnul lui Stanislaw Cicowski)

Datare: 1598.

Gumowski 1082; Bromberg/ Bydgoszcz.

Inv. 2621.

11. AR ↑ 19x20 mm, 2,42 g.

Av. SIGIIDG - POLONMDL

Rv. .III. / GROS • ARG / TRI • POLO • / NI - • 98 • / I - F

Datare: 1598.

Gumowski 1076.

Inv. 2622.

12. AR ↗ 19 mm, 2,34 g.

Av. SIGIHDG [...] OLONMDL

Rv. III / GROS • ARG / TR • R • POLO / NI – 99 / • I – F •

Datate: 1599.

Gumowski 1093.

Inv. 2618.

Groß

GDANSK

Sigismund I (1506-1548)

13. AR ← 22 mm, 1,31 g.

Av. SIGIS □ I □ REX □ PO □ DO [...] TOCI □ PR

Rv. GROSSVS □ CIVI □ DANC3 □ 1533

Datate: 1533.

Gumowski 560.

Inv. 2623.

14. AR → 21x22 mm, 1,28 g, perforată

Av. SIGI[...]I REX PO [...] TO P [...]

Rv. GROSSVS CIVI GED[...]NEN 1540

Datate: 1540.

Gumowski 566.

Inv. 2624.

POLONIA

Sigismund I (1506-1548)

15. AR ↗ 22 mm, 1,4 g.

Av. [S]IGISMVND / [P]RIM • REX / POLONIE

La noi, coroana cu patru flori.

Rv. MONETA • REGNI • POLO • 154[8]

Datate: 1548.

Gumowski 492.

Inv. 2625.

PRUSIA

Sigismund I (1506-1548)

16. AR → 22 mm, 1,43 g.

Av. □ SIGIS □ I □ REX □ PO □ DO □ TOCI □ PRVS

Rv. □ GROSS □ COMV □ TERR □ PRVSS □ 153I

Datate: 1531.

Gumowski 527.

Inv. 2626.

DUCATUL PRUSIEI

Albert, duce de Prusia (1525-1568)

17. AR \curvearrowright 22 mm, 1,41 g.

Av. IVSTVS • EX • FIDE • VIVIT • 1540

Albert, duce de Prusia, în profil spre dr.

Rv. ALBER • D • G • MARBRAN • DVX • PRVS

Pajura, cu S pe piept.

Datare: 1546.

Inv. 2628.

LITUANIA

Sigismund II (1548-1572)

18. AR \curvearrowright 22x23 mm, 1,5 g.

Av. SIGIS • - [...] / POLO • [...] / • DUX [...]

Rv. MONETA [...]GNI DVCA • LIT / 15 - 68

Datare: 1568.

Gumowski 610.

Inv. 2627.

$\frac{1}{2}$ groș

POLONIA

Sigismund I (1506-1548)

19. AR \curvearrowright 18 mm, 0,5 g.

Datare: 1509.

Gumowski 480.

Inv. 2629.

20. AR \curvearrowright 17x18 mm, 0,65 g, tocită.

Datare: 1506-1548.

Inv. 2631.

Neprecizat

21. AR \curvearrowright 18 mm, 0,7 g, tocită, cu lipsuri pe margini.

Datare: sec. XVI.

Inv. 2630.

LITUANIA

Sigismund II (1548-1572)

22. AR \rightarrow 18x19 mm, 0,7 g, lipsă pe margine.

Datare: 1555.

Gumowski 598.

Inv. 2632.

Denar

UNGARIA

Ferdinand I (1526-1564)

Huszár 935

23. AR \curvearrowright 15 mm, 0,3 g, perforată.

Datare: 1532.

Inv. 2633.

24. AR ↑ 14x15 mm, 0,43 g

Datare: 1545?

Inv. 2637.

25. AR ↗ 14x15 mm, 0,4 g, perforată, fragment lipsă.

Datare: 1546.

Inv. 2635.

26. AR ↓ 14 mm, 0,29 g, fragment lipsă.

Datare: 1553.

Inv. 2650.

27. AR ↑ 12x14 mm, 0,28 g, lipsă fragmente.

Datare: 1553?

Inv. 2658.

28. AR ↓ 15 mm, 0,5 g.

Datare: 1557.

Inv. 2639.

29. AR ↓ 14 mm, 0,35 g, fragment lipsă.

Av. 155?

Datare: 1550-1556.

Inv. 2641.

30-32. AR ↓ 15,5 mm, 0,2 g, lipsă cca. 1/3; AR ↓ 15 mm, 0,21 g, fragmente lipsă în două locuri; AR ← 11x15 mm, 0,2 g (fragment), lipsă c. 1/3.

Datare: 1527-1559.

Inv. 2670, 2666, 2661.

Huszár 936

33. AR ↑ 15x16 mm, 0,45 g, margine lipsă.

Datare: 1559.

Inv. 2643.

34-35. AR ↑ 15 mm, 0,31 g; AR ↓ 15 mm, 0,28 g, fragmente lipsă.

Datare: 1563.

Inv. 2638, 2662.

36. AR → 15 mm, 0,48 g.

Datare: 1564.

Inv. 2655.

37. AR ↑ 14x15 mm, 0,4 g, perforată.

Av. 156?

Datare: 1560-1565.

Inv. 2636.

Maximilian (1564-1576)

Huszár 992

38. AR ← 14x15 mm, 0,41 g.

Datare: 1566.

Inv. 2647.

39. AR ← 12x14 mm, 0,22 g, cca. $\frac{3}{4}$ din margini lipsă.

Rv. K-B.

La noi apare anul și pe av. (deasupra scutului) și pe rv. (deasupra Fecioarei).

Datare: 1567.

Inv. 2667.

40. AR → 15 mm, 0,45 g, perforată, oxidată, fragment rupt în dreptul perforației.

Datare: 1569.

41. AR → 13x14 mm, 0,23 g, fragment.

Datare: 1570.

Inv. 2664.

42-43. AR ↖ 14 mm, 0,4 g; AR ↑ 15x16mm, 0,4 g.

Datare: 1571.

Inv. 2649, 2653.

44. AR → 12x14 mm, 0,19 g, fragment.

Datare: 1573.

Inv. 2663.

45-46. AR ↑ 13x15 mm, 0,3 g lipsă fragment; AR ↓ 12x15 mm, 0,32 g, fragmente lipsă.

Datare: 1574.

Inv. 2656, 2660.

47. AR ↓ 15mm, 0,42 g, fragment lipsă.

Datare: 1575.

Inv. 2651.

Huszár 993

48. AR ↑ 15 mm, 0,37 g, fragment lipsă.

Datare: 1575?

Inv. 2652.

49. AR ← 14 mm, 0,54 g, fragment lipsă.

Datare: 1576.

Inv. 2642.

50-51. AR ↙ 14x15 mm, 0,31 g; AR ↑ 14 mm, 0,41 g.

Datare: 1577

Inv. 2645, 2654.

Rudolf II (1576-1608)

Huszár 1059

52. AR ↑ 11x15 mm, 0,45 g, lipsă fragment.

Datare: 1579.

Inv. 2657.

53. AR ↘ 14x15 mm, 0,25 g, fragment lipsă.

Datare: 1582?

Inv. 2646.

54. AR → 14 mm, 0,4 g, lipsă fragment pe margine.

Datare: 1584.

Inv. 2640.

55. AR ↙ 14 mm, 0,39 g.

Datare: 1587.

Inv. 2648.

56. AR → 14 mm, 0,42 g, oxidată.

Rv. K-B / 159I.

Datare: 1591.

Inv. 2644.

Neprecizat

57. 11x14 mm, 0,19 g (fragment)

Datare: sec. XVI

Inv. 2659

58. AR ↖ 8x13 mm, 0,18 g (fragment)

Rv. K-B

Datare: sec. XVI

Inv. 2665

59. AR, 0,1 g (fragment, cca. 2/3 lipsă), se observă urmă de perforație

Av. [...] R • VNGA □ [...]

Datare: sec. XVI

Inv. 2668

60. AR 0,09 g (fragment, lipsă cca. 2/3)

Datare: sec. XVI

Inv. 2669

Bibliografie / Bibliography

Blaskó 2016: M. Blaskó, *Un tezaur din secolul al XVI-lea descoperit la Urziceni, județul Ialomița*, RCAN, II, 2016, p. 222-236.

Blaskó 2017: M. Blaskó, *An early seventeenth century hoard discovered in Dolj County*, RCAN, III, 2017, p. 380-399.

Butnariu 2010: V.M. Butnariu, *Grossus argenteus triplex in Moldova (I)*, AII(A)Iași, XLVII, 2010, p. 327-352.

Căpitanu 1973-1974: V. Căpitanu, *Tezaurul monetar din secolele XVI-XVII descoperit la Tanacu (jud. Vaslui)*, Carpica, 6, 1973-1974, p. 77-100.

Dicu, Vîlcu 2001: Ana Dicu, A. Vîlcu, *Un tezaur monetar din secolele XVI-XVII descoperit la Râmnicu Sarat*, Mousaios, VI, Buzău, 2001, p. 459-472.

Dumitrache, Grecu 2011: P. Dumitrache, Consuela Grecu, *Investigații numismatice suplimentare asupra tezaurului de la începutul secolului al XVII-lea, descoperit la Câmpulung Muscel*, CN, 17, 2011, p. 125-152.

- Dumitrescu 2013:** R.G. Dumitrescu, *Notă preliminară asupra tezaurului de la Bulzești, Oltenia. Studii. Documente. Cercetări, seria a IV-a, nr. 1, 2013, p. 219-250.*
- Dumitrescu, Rădulescu 2014:** R.G. Dumitrescu, T. Rădulescu, *The hoard of coins and jewelry discovered at Desa, Dolj District (16th -18th century), Coinage and commerce in Southeast Europe, VI, 2014, p. 79-94.*
- Iliescu 2002:** O. Iliescu, *The history of coins in Romania (cca. 1500 B.C. - 200 AD).* București, 2002.
- Iorgulescu 1892:** B. Iorgulescu, *Dicționar geografic, statistic, economic și istoric al județului Buzău.* București, 1892.
- Lahovari, Brătianu, Tocilescu 1898:** G. I. Lahovari, C. I. Brătianu, G. G. Tocilescu, *Marele dicționar geografic al României, vol. I.* București, 1898.
- Mikolajczyk 1988:** A. Mikolajczyk, *Einführung in die neuzeitliche Munzgeschichte Polens.* Lodz, 1988.
- Moisil 1922:** C. Moisil, *Monete și tezaure monetare din România Mare, BSNR, XVII, 1922, nr. 41-44, p. 60-61.*
- Moisil 1945:** C. Moisil, *O monedă curioasă: constanda (urmare), CNA, 135-136 (iulie-decembrie 1945), p. 56-69.*
- Neagu, Vlădilă 1987:** M. Neagu, P. Vlădilă, *Aspecte ale circulației monetare la Dunărea de Jos în secolele XV-XVII, în lumina cercetării tezaurilor de la Piuva Petrii-Orașul de Floci, CCDJ, 3-4, 1987, p. 180-186.*
- Neculae, Matei 2015:** M. Neculae, S. Matei, *Tezaurul de la Blăjani, jud. Buzău, Mousaios, XX, 2015, p. 145-172.*
- Neculae, Dinu 2017:** M. Neculae, C. Dinu, *Tezaurul monetar de la Săsenii Vechi, com. Vernești, jud. Buzău (sec. XV – XVII), Mousaios, XXI, 2017, p. 207-247.*
- Ocheșeanu 1996:** R. Ocheșeanu, *Un tezaur din vremea lui Mihai Viteazul descoperit la Marsilienii, com. Albești, jud. Ialomița, BSNR, 86-87 (1992-1993), 1996, p. 329-331.*
- Pârvan 2002a:** Katiușa Pârvan, *Un mic tezaur din secolul al XVII-lea descoperit la Stănești, jud. Giurgiu, Simpozion de numismatică organizat în memoria martirilor căzuți la Valea Albă, la împlinirea a 525 de ani (1476-2001), Chișinău, 13-15 mai 2001. Comunicări. Studii și note, București, 2002, p. 203-208.*
- Pârvan 2002b:** Katiușa Pârvan, *Un tezaur de secol XVII descoperit în București strada Baicului, CAB, 5, 2002, p. 126-152.*
- Pârvan 2004:** Katiușa Pârvan, *Un tezaur de secol XVII descoperit în județul Buzău, Mousaios, IV, 1994, p. 367-375.*
- Pârvan, Cantacuzino 2003:** Katiușa Pârvan, Gh. Cantacuzino, *Descoperiri monetare de la Curtea Domnească din Târgoviște, CN, VIII, 2003, p. 309-322.*
- Pârvan 2009:** Katiușa Pârvan, *Două mici tezaure descoperite în Țara Românească, CN, XV, București 2009, p. 257-261.*
- Persu 1972:** E. Persu, *Două tezaure feudale descoperite în localitățile Verguleasa, județul Olt și Drăgășani, județul Vilcea, Buridava, 1, 1972, p. 340-384.*
- Pîrvulescu, Neagu 2015:** D. Pîrvulescu, M. Neagu, *Un tezaur monetar din secolul al XVI-lea, descoperit la Slobozia, județul Ialomița, RCAN, 1, 2015, p. 210-219.*

- Pîrvulescu, Păunescu 2016:** D. Pîrvulescu, E. Păunescu, *Tezaurul monetar din secolul al XVII-lea descoperit la Nicolae Bălcescu, jud. Teleorman*, RCAN, 2, 2016, p. 237-252.
- Rădulescu 2009:** T. Rădulescu, *Tezaurul de monede și podoabe din secolele XVI-XVIII descoperit la Craiova - Manutanța*, Monedă și comerț în sud-estul Europei, III, 2009, p. 171-184.
- Secășanu 1938:** C. Secășanu, *Noi descoperiri monetare*, CNA, 13, 109, 1938, p. 13-14.
- Smaranda, Trîmbaciu 1981:** A. Smaranda, Șt. Trîmbaciu, *Trei tezaure monetare din secolele XVI-XVII, descoperite în zona orașului Cîmpulung*, BSNR, 70-74 (1976-1980), 1981, p. 341-348.
- Spiru 1975:** I. Spiru, *Tezaurul monetar feudal de la Ulmeni-Teleorman*, 67-69 (1973-1975), 1975, p. 171-173.
- Stancu 1975:** Paraschiva Stancu, *Un tezaur de monede de aur din sec. al XVII-lea descoperit la Cotnari*, MN, 2, 1975, p. 407-412.
- Stancu, Maxim 2002:** Paraschiva Stancu, M. Maxim, *Notă preliminară asupra unui tezaur de monede de aur din secolul al XVI-lea descoperit la Oradea*, CN, 8, 2002, p. 253-262.
- Ștefănescu 2001:** Șt. Ștefănescu, „Din zilele de cădere ale lui Mihai Vodă Viteazul...”, în *Istoria Românilor*, vol. IV, București, 2001, p. 633-639.
- Știrbu, Velter, Păunescu 1990:** Constanța Știrbu, Ana-Maria Velter, E. Păunescu, *Circulația talerilor în secolele XVI - XVII în Țara Românească - problema falsurilor (tezaurul de la Urziceni, jud. Ialomița)*, CN, 6, 1990, p. 162-188.
- Știrbu, Velter 1994:** Constanța Știrbu, Ana-Maria Velter, *Tezaurul de la Săpoca, județul Buzău*, Mousaios, IV/1, Buzău, 1994, p. 343-366.
- Știrbu, Velter 1996:** Constanța Știrbu, Ana-Maria Velter, *Tezaurul de la Pietrele*, Numismatica, 1, 1996.
- Țânțăreanu 2010:** Ecaterina Țânțăreanu, *Habitat medieval în sud-vestul Munteniei în sec. XIV-XVII. Temeiuri istorice și arheologice*, București, 2010.
- Țânțăreanu 2012:** Ecaterina Țânțăreanu, *Tezaurul de la Brânceni, jud. Teleorman, un tezaur medieval cu monede și podoabe*, BMJT, 4, 2012, p. 227-238.
- Toma 2016:** Corina Toma, *Tezaure monetare și tezaurizare în Transilvania secolelor XV/XVI- XVII*, Oradea, 2016.
- Velter 1982:** Ana-Maria Velter, *Un tezaur monetar din sec. XV-XVI, descoperit la Ghimpați, jud. Giurgiu*, CN, 6, 1982, p. 133-139.
- Velter, Știrbu 2002:** Ana-Maria Velter, Constanța Știrbu, *Circulația monedelor de argint cu valoare ridicată emise de către Statele, orașele și autoritățile germane în Țările Române în secolele XVI-XVII*, CN, 8, 2002, p. 273-309.
- Vîlcu, Neagu, Dima 2001:** A. Vîlcu, M. Neagu, M. Dima, *Monedele de aur din colecția Muzeului Dunării de Jos Călărași*, în *Monede de aur din colecții românești*, I, București, 2001, p. 73, 77.
- Vîlcu, Păunescu 2001:** A. Vîlcu, E. Păunescu, *Un tezaur monetar din secolele XVI-XVII descoperit la Vișoara, jud. Teleorman*, în Simpozion de numismatică dedicat

împlinirii a patru secole de la prima unire a românilor sub Mihai voievod Viteazul, Chișinău, 28-30 mai 2000. Comunicări. Studii și note, București, 2001, p. 169-196.

Vîlcu 2002: A. Vîlcu, *Circulația dinarului unghuresc în secolul al XVII-lea în Țara Românească (Tezaurul de la Târgoviște, jud. Dâmbovița)*, CN, 8, 2002, p. 335-346.

Vîlcu, Dudău 2003: A. Vîlcu, Oltea Dudău, *Un tezaur monetar din secolul al XVII-lea descoperit la Dubova (Plavișevița), jud. Mehedinți*, BSNR, 92-97 (1998-2003), 2003, p. 221-226.

Vîlcu, Ilie 2010: A. Vîlcu, C. Ilie, *Monede medievale și moderne descoperite în județul Galați*, SCN, I (XIII), 2010, p. 199-209.

Vîlcu, Neculae 2012: A. Vîlcu, M. Neculae, *Tezaurul de la Dedulești (secolele XV-XVII)*. Buzău, 2012.

Cataloage / Catalogues

Damali: Atom Damali, *Osmanlı sikkeleri tarihi / History of Ottoman coins*, II, Istanbul, 2010.

Delmonte: André Delmonte, *Le Bénélux d'or/ De gouden Benelux*, Amsterdam, 1964.

Gumowski: Marian Gumowski, *Handbuch der Polnischen Numismatik*, Graz, 1960.

Huszár: Lajos Huszár, *Münzkatalog Ungarn, von 1000 bis heute*, München, 1979.

MBR: George Buzdugan, Octavian Luchian, Constantin C. Oprescu, *Monede și bancnote românești*, București, 1977.

Pere: Nuri Pere, *Osmanlılarda madenî paralar*, Istanbul, 1968.

Lista ilustrațiilor / List of illustrations

Planșa I: Locurile de batere a monedelor din tezaurul descoperit la Blăjani, județul Buzău.

Plate I: Issuing mints of the coins from the hoard discovered at Blăjani, Buzău County.

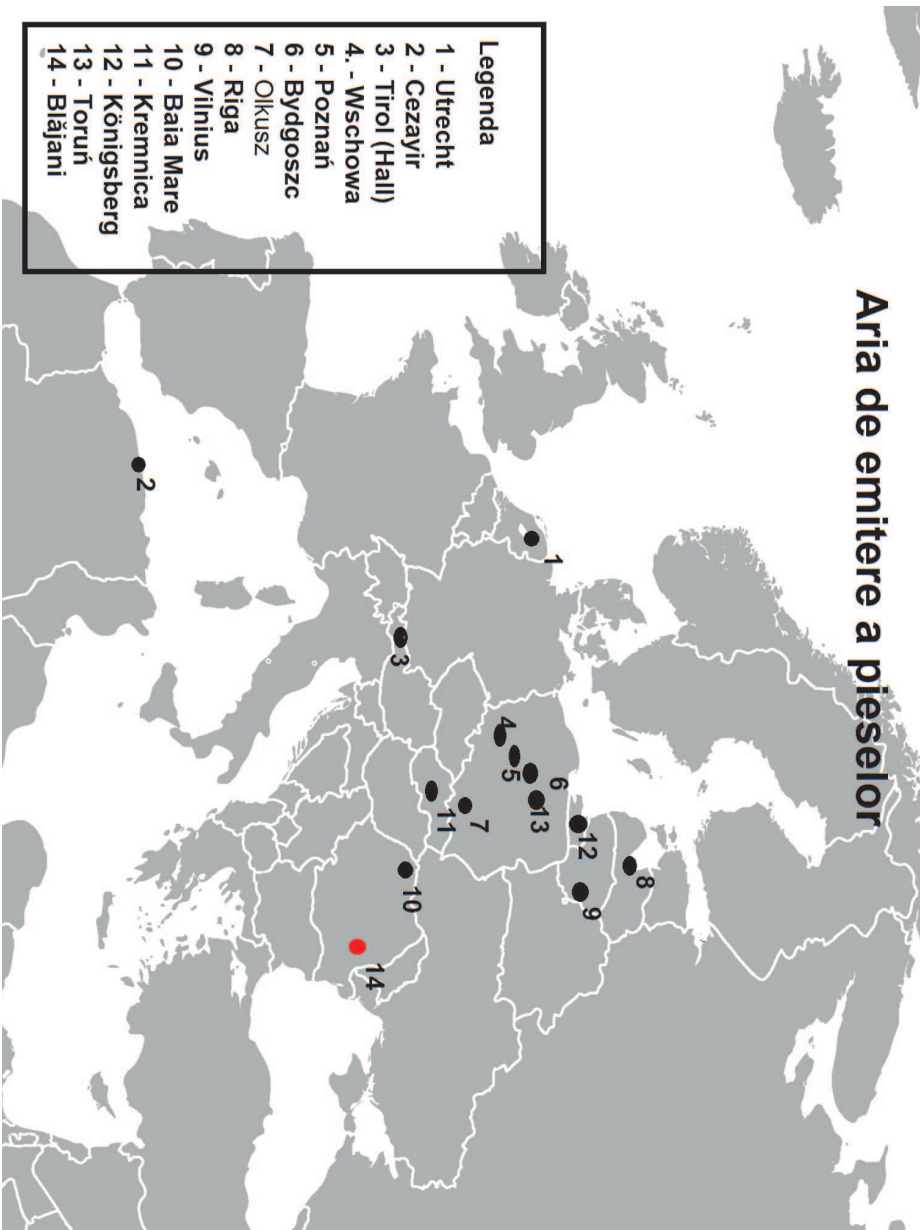
Planșa II: Harta tezaurelor monetare (secolele XV – XVII) descoperite în județul Buzău (creată cu ajutorul Google Maps)

Plate II: The map of coin hoards (15th-17th centuries) discovered in Buzău County (created with Google Maps)

Planșele III-IV. Monede din tezaurul descoperit la Blăjani, județul Buzău.

Plates III-IV. Coins from the hoard discovered at Blăjani, Buzău County.

Aria de emitere a pieselor



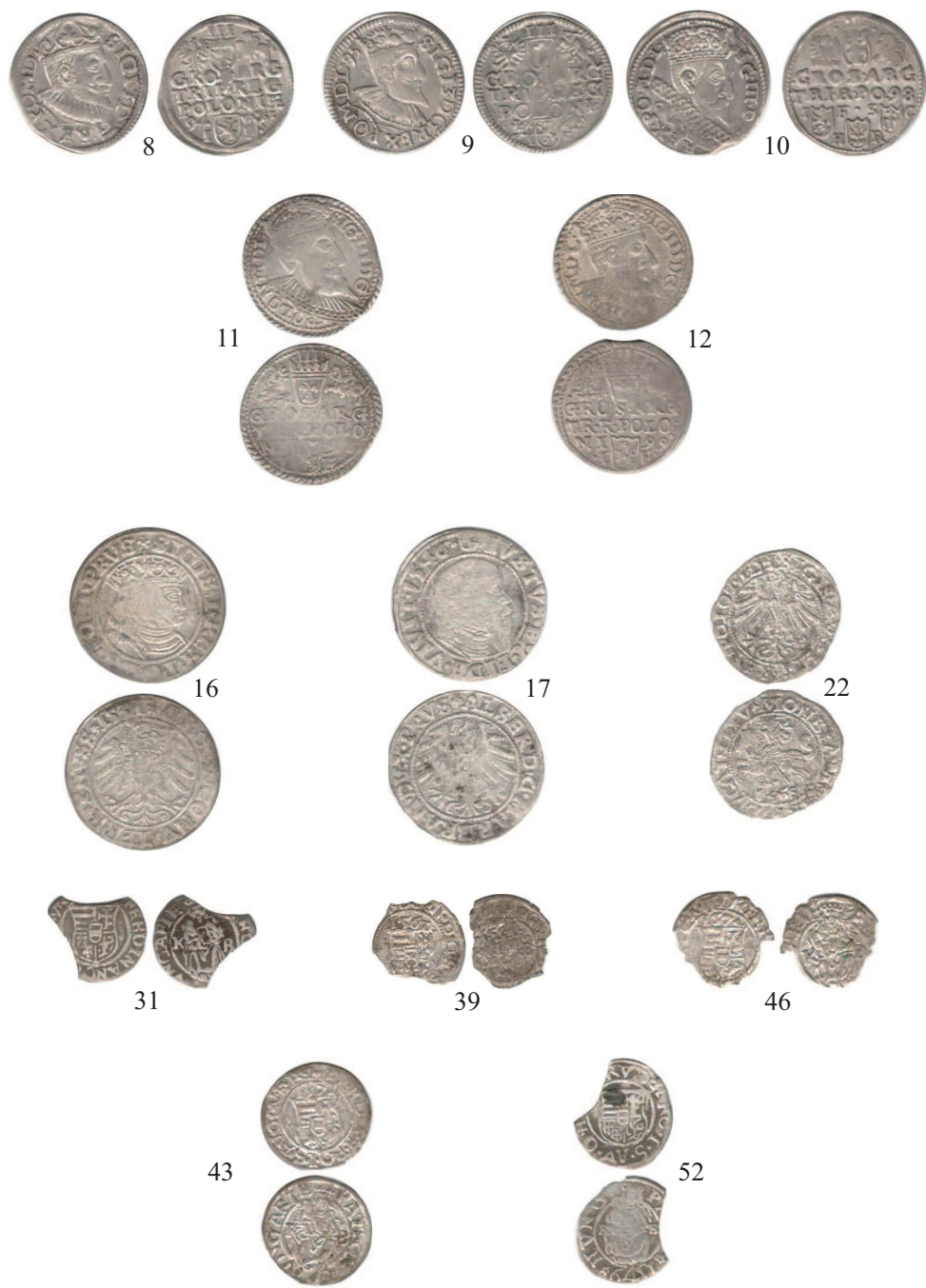
Planşa I. Locurile de batere a monedelor din tezaurul descoperit la Blajani, județul Buzău.



Planșa II. Harta tezaurilor monetare (secolele XV – XVII) descoperite în județul Buzău.



Planșa III. Monede din tezaurul descoperit la Blăjani, județul Buzău.



Planșa IV. Monede din tezaurul descoperit la Blăjani, județul Buzău.